

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA’LIMI TIZIMINI 2030-YILGACHA RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASI

Muratova Jamila

Sultanova Shaxnozaxon

*UMFT universiteti, Psixologiya pedagogika
yo‘nalishi, 23/3 guruh talabalari*

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasi xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasining mazmun-mohiyati, asosiy maqsad va vazifalari keng tahlil qilingan. Jumladan, ta’lim mazmunini modernizatsiya qilish, pedagog kadrlar salohiyatini oshirish, ta’lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini rivojlantirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish hamda ta’limda tenglik va inklyuzivlikni ta’minlash masalalari yoritib berilgan. Maqolada konsepsiyaning jamiyat taraqqiyoti va raqobatbardosh inson kapitalini shakllantirishdagi o‘rni ilmiy-nazariy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: xalq ta’limi tizimi, ta’lim konsepsiyasi, 2030-yil strategiyasi, ta’lim sifati, pedagog kadrlar, raqamli ta’lim, inklyuziv ta’lim, ta’lim islohotlari, zamonaviy maktab.

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi mamlakatda ta’lim sohasini tubdan isloh qilish, xalqaro standartlarga mos, raqobatbardosh va zamonaviy ta’lim tizimini shakllantirishga qaratilgan muhim strategik hujjatdir. Ushbu konsepsiya o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini rivojlantirish, pedagog kadrlar salohiyatini oshirish, ta’lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash hamda raqamli texnologiyalarni keng joriy etishni asosiy maqsad qilib belgilaydi.

Konsepsiyaning ahamiyati shundaki, u nafaqat ta’lim jarayonini yaxshilash, balki jamiyatning intellektual salohiyatini oshirish, iqtisodiy taraqqiyot va ijtimoiy barqarorlikka xizmat qiladigan inson kapitalini shakllantirishga yo‘naltirilgan.

Konsepsiyaning asosiy maqsad va vazifalari

Konsepsiyaning asosiy maqsadi — 2030-yilga qadar xalq ta’limi tizimini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqishdir. Bu maqsad quyidagi vazifalar orqali amalga oshiriladi:

- ta’lim sifati va samaradorligini oshirish;
- o‘quvchilarda tanqidiy fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy yondashuv ko‘nikmalarini shakllantirish;

- pedagog kasbining nufuzini oshirish va o'qituvchilarni moddiy hamda ma'naviy qo'llab-quvvatlash;
- ta'limda tenglik va inklyuzivlikni ta'minlash.

Bu vazifalar chuqur tahlil qilinganda, ularning barchasi zamonaviy mehnat bozori talablariga mos kadrlar tayyorlashga qaratilgani ko'rinadi. Ya'ni, ta'lim faqat bilim berish emas, balki hayotga tayyorlash vositasi sifatida qaralmoqda.

Ta'lim mazmunini modernizatsiya qilish

Konsepsiyada ta'lim mazmunini yangilash muhim yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. O'quv dasturlari va darsliklar xalqaro tajriba asosida qayta ko'rib chiqiladi, fanlar mazmuni soddalashtiriladi va amaliyotga yo'naltiriladi.

Mazkur yo'nalishning tahlili shuni ko'rsatadiki, avvalgi tizimda nazariy bilimlar ustun bo'lgan bo'lsa, yangi konsepsiya o'quvchilarning real hayotda bilimlardan foydalanish qobiliyatini rivojlantirishga e'tibor qaratadi. STEAM fanlari (fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika)ni joriy etish orqali o'quvchilarning mantiqiy va ijodiy tafakkuri rivojlantiriladi.

Pedagog kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirish

Konsepsiyada o'qituvchi — ta'lim tizimining asosiy bo'g'ini sifatida e'tirof etiladi. Shu sababli pedagoglarni tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini takomillashtirish ustuvor vazifa hisoblanadi.

Bu yo'nalishni tahlil qilar ekanmiz, o'qituvchilarning bilim va ko'nikmalari zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'un bo'lishi zarurligi ta'kidlanadi. O'qituvchilarning oylik maoshini oshirish, ularni rag'batlantirish tizimini joriy etish pedagog kasbining nufuzini ko'taradi va yoshlarni ushbu sohaga jalb etadi.

Ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini rivojlantirish

Konsepsiyada maktablarni zamonaviy infratuzilma bilan ta'minlash alohida o'rin egallaydi. Yangi maktab binolarini qurish, mavjudlarini rekonstruksiya qilish, zamonaviy laboratoriyalar, kompyuter sinflari va sport inshootlari bilan jihozlash rejalashtirilgan.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, qulay va xavfsiz ta'lim muhiti o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Ayniqsa, qishloq hududlaridagi maktablarning sharoitini yaxshilash orqali ta'limdagi hududlararo tafovutni kamaytirish mumkin.

Raqamli texnologiyalarni joriy etish

Raqamli ta'lim konsepsiyaning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Elektron darsliklar, masofaviy ta'lim platformalari va raqamli baholash tizimlari joriy etilishi ko'zda tutilgan.

Bu yo'nalishning chuqur tahlili shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada ochiq, shaffof va samarali qiladi. O'quvchilar mustaqil o'rganish imkoniyatiga ega bo'lib, o'qituvchilar esa ta'lim jarayonini tahlil qilish va nazorat qilishda zamonaviy vositalardan foydalanadi.

Ta'limda tenglik va inklyuzivlikni ta'minlash

Konsepsiyada barcha bolalar uchun sifatli ta'lim olish imkoniyatini yaratish muhim vazifa sifatida belgilangan. Nogironligi bo'lgan bolalar, ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlam vakillari uchun maxsus sharoitlar yaratiladi.

Mazkur masalani tahlil qilganda, inklyuziv ta'lim jamiyatda ijtimoiy adolatni ta'minlashga xizmat qilishi ko'rinadi. Bu nafaqat ta'lim tizimini, balki jamiyatning umumiy madaniy va ma'naviy rivojini ham yuksaltiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi ta'lim sohasida chuqur va tizimli islohotlarni amalga oshirishga qaratilgan. Ushbu konsepsiyaning muvaffaqiyatli ijrosi natijasida zamonaviy bilimlarga ega, raqobatbardosh va vatanparvar yosh avlod shakllanadi. Bu esa mamlakatning uzoq muddatli taraqqiyoti va barqaror rivojlanishining muhim omili hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xaydarov. S.A. (2025). Oilaviy tarbiyada va maktab tarbiyasida yuzaga keladigan risklar. 16-son. 9-11.
2. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.
3. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
4. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
5. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
6. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.
7. Khaydarov S.A. (2025). On analysis of family factors and social creativity issues in the study of the psychological portrait of educational institutions' leaders. Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology ISSN: 1001-4055 Vol. 46 No. 2.
8. Хайдаров С. (2025). Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashtirish jarayonidagi ahamiyati. 3 (9). 261-265.